

Esz. archiwalny 181

Projekt
Statutów

Towarzystwa zawiązującego się
we Lwowie
pod nazwą

„Opieka piśmiennictwa
i języka polskiego.”

INSTYTUT
BADAŃ LITERACKICH 'PAM
BIBLIOTEKA
00-339 Warszawa, ul. Nowy Świat 72
Tel. 26-68-63

7673

Projekt
statutów Towarzystwa
zawiązującego się we Lwowie
pod nazwą:

Opieka piśmiennictwa i języka polskiego.

Rozdział I.

Cel i główny zakres działania.

INSTYTUT
BADAŃ LITERACKICH PAN
BIBLIOTEKA
00-330 Warszawa, ul. Nowy Świat 72
Tel. 26-68-63

§. 1.

Cel Towarzystwa „Opieki piśmiennictwa i języka polskiego” jest stowarzyszeniem dobrowolnym, mającym siedzibę swoją we Lwowie. Celem jego jest popieranie piśmiennictwa polskiego w kierunku dla ogółu przytecznym, oraz zachowanie czystości i poprawności języka polskiego.

§. 2.

Środki do osiągnięcia powyższego celu Towarzystwo użyje środków następujących:

Wydawnictwo. a. będzie wydawało i sprzedawało przyteczne, o ile możliwości stanie druku polskie;

Udzielanie
pomocy

12. Dzieła przychodziło w pomoc autorom, jeżeli mogli
dzieła swoje drukiem ogłosić.

Przeogółowe warunki tak co do wydawnictwa i sprze-
dania, jak co do udzielania się mającej autorom pomocy
orzeczone zostaną w osobnej ordynacji.

Do rzędu rzeczy wydawać się mających przez
Towarzystwo należą także kalendarz i sprawozda-
nie roczne z czynności Towarzystwa.

Tylko dzieła przyteczne lub mogące być ozdobą
piśmiennictwa polskiego, a nade wszystko dzieła
zalecające się czystym i poprawnym polskim języ-
kiem, zasługują na wydanie lub poparcie ze stro-
ny Towarzystwa.

Dzieła treści politycznej i religijnej są z zakresu
Towarzystwa wyłączone.

Fundusz
Towarzystwa.

Własny fundusz Towarzystwa „Piśmiennictwa i języka polskiego”, wzbierany w sposób opisa-
ny w §. 7. niniejszego statutu, służy wyłączenie na
rzecz wspomnianego powyżej wydawnictwa i
udzielania pomocy; tudzież na koszt zarządu:
a to po odtrąceniu pewnej części przychodów na
utworzenie kapitału rezerwowego (§. 31).

Rozdział II.

Dalsze zakresy działania.

§. 3.

Wrazie i w miarę przybywających na inną

drodze darów, zapisów, stowem: fundusów x przeznaczeniem specjalnem. Towarzystwo przybierze w przyszłości następujące jeszoze zakresy działania, jako środki x głównym celem w ścisłym związku będące:

Zadania konkursowe.

a. Towarzystwo będzie wyznaczało i udzielało stosowne nagrody na odpowiednie, w czystym i poprawnym języku polskim rozwiązanie zadań, dobieranych x zakresu naukowego, użytecznego i belletrystycznego. W miarę potrzeby, treści i stosownie do ofiarowanego na ten cel funduszu, będą to mogły być także rozprawy, jak całe dzieła; bądź prozą, bądź wierszem.

Biblioteka i czytelnia.

b. Towarzystwo będzie miało własną bibliotekę wraz z czytelnią, dla wszystkich stanów bez różnicy otwartą.

Muzeum.

c. Towarzystwo będzie przyjmowało dary ofiarowane sobie celem założenia i utrzymywania Muzeum, szczególnie x zakresu nauki przyrodniczych. Przyjęcie takowych darów będzie jednakowoż zawisło od uchwały Dyrekcji.

Pomoc naukowa.

d. Towarzystwo będzie udzielało stosownego wsparcia osobom, wykształcenie swoje naukowe kończącym, jako też takim, które je już ukończyły, jeśli by chciały odbyć podróże na granicę w celu tem większego wydoskonalenia się w zakresie pewnej umiejętności. Warunkiem w owym razie jedynym

4.
będzie położenie jakiej zastugi około piśmiennictwa polskiego.

Wspieranie
osób
zastugionych.

§. Towarzystwo będzie wspierało zastugionych na polu piśmiennictwa i języka polskiego a podupadłych autorów, tudzież w razie wielkiej potrzeby wdowy lub sieroty po nich.

Rozdział III.

Cłonkowie Towarzystwa, - ich obowiązki i prawa.

§. 4.

Towarzystwo składa się z Cłonków honorowych, czynnych, akcyonaryuszków i korespondentów.

§. 5.

Cłonkowie
honorowi.

§. Za Cłonków honorowych mogą być przybrane te osoby, które pod względem zastug położonych w zakresie piśmiennictwa i języka polskiego, uzyskaly powszechne uznanie i posiadają obywatelstwo austriackie. Za otrzymaniem przyzwoleniem zarządu mogą być obierane Cłonkami honorowymi także osoby, nie posiadające obywatelstwa austriackiego.

§. 6.

Cłonkowie
czynni.

Cłonkiem czynnym zostaje każda osoba pełnoletnia jednej lub drugiej płci, posiadająca obywatelstwo austriackie, jeśli się deklaruje uiścić opłatę potrzebną na utrzymanie Towarzystwa sposobem w §. 7. niniejszego statutu wskazanym.

Cłonkami czynnymi mogą być także instytucye

(korporacje, gminy, zgromadzenia nakonne, cechy, zakłady, biblioteki publiczne i t. p.) w państwie Austro-
ackim prawnie istniejące.

§. 7.

Datki od
Członków
czynnych
osobistych.

Nie kładąc tamy szkodliwości osób pojedynczych
ustanawia się niniejszem: iż każdy Członek czynny
obowiązany jest złożyć na cele Towarzystwa w §. 2.
wyszeregowane, datkę wynoszącą bądź pięćdziesiąt złr.
wal. austr. na raz (kategoria Członków czynnych A.),
bądź sześćdziesiąt złr. wal. austr. w pilku lub kilku-
nastu ratach corocznych, na początku każdego roku,
to jest w pierwszym kwartale tegorocznych (katego-
rya Członków czynnych B.). Te raty roczne jednak-
że nie mogą być mniejsze od pięciu złr. wal. austr.,
gdyż okres spłaty całkowitego datku nie może być
przeciągnięty w żaden sposób po za przeciąg dwuna-
stu lat. Co się tyczy instytucyj, będących Członkami
czynnymi Towarzystwa, takowe są obowiązane zło-
żyć datkę roczną w kwocie stu złr. wal. austr. na
raz, albo uiszczać go w kwocie stu dwudziestu złr.
wal. austr. w ratach corocznych, na początku każde-
go roku, to jest w pierwszym kwartale optycznych.
W tym ostatnim razie stoli, spłaty wspomniane nie
powinny trwać dłużej, jak przez dwadzieścia i osiem
lat, i nie mogą być uiszczane w mniejszych kwotach,
jak po pięć złr. wal. austr. rocznie (kategoria Człon-
ków czynnych C. i D.).

Datki od
osób moral-
nych jako
Członków
czynnych.

Termin do
wnoszenia
datków od
Członków
czynnych.

§ 8.

Skoro Członkowie czynni nie uiszcą rocznego datku w pierwszym kwartale, a upomniany przez Dyrektora, nie zapłaci takowego najdalej w drugim kwartale, natenczas nie tylko nie otrzyma już bezpłatnie żadnego przez Towarzystwo wydanego druku, ale ze spisu Członków wykreślony zostanie. Może on być wprawdzie przyjeżdżając na powrót do grona Członków czynnych Towarzystwa, ale dopiero za uiszczeniem należności.

§ 9.

Udział
Członków
w Zgromadzeniach
ogólnych.

Członkowie czynni i honorowi uczestniczą w Zgromadzeniach ogólnych z głosem stanowczym. Mają im prawo w tychże Zgromadzeniach zdania swoje podnosić do spraw wziętych pod obrady objawić, oraz stawiać wnioski mające na celu pomysłowość Towarzystwa.

Osoby
moralne
jako
Członkowie
czynni.

Instytucje i t. p. uczestniczą jako Członkowie czynni w Zgromadzeniach ogólnych tylko za pośrednictwem swoich prawnych przedstawicieli.

§ 10.

Obdziałanie
Członków
czynnych
publikacja-
mi Towarzy-
stwa.

Członkowie czynni pobierają, dopóki żyją i są Członkami Towarzystwa, po jednym exemplarze druku wydawanego nakładem Towarzystwa, (nie wyjmując do rocznego „Sprawozdania”) bezpłatnie, z wyjątkiem jednak kalendarza przez Towarzystwo wydawanego. Instytucje i t. p. pobierają rękopisy exemplarzy również bezpłatnie, dopóki istnieją i są

Extonkami Towarzystwa. Dzieta wydawane z pomoca Towarzystwa beda sprzedawane Extonkom czynnym za cene nizsza od ceny sklepowej.

Uwzględnienie Extonków czynnych przy obsadzeniu w Towarzystwie posad płatnych urzędników.

Posady płatnych urzędników Towarzystwa powinny być wyczerpane (rozumie się zresztą przy jednakiej kwalifikacji) głównie Extonkom czynnym Towarzystwa.

§ 11.

Akcyonaryusze.

Akcyonaryuszami są te osoby, które propiorają cele Towarzystwa w § 2. wyzrecogólnione, datkami wynoszącami przynajmniej trzy xtr. wal. austr. rocznie, a to nabywając w tej wartości akcyje Towarzystwa, tylko na jeden rok walor mające. Akcyonaryuszom należy się od Towarzystwa po jednym egzemplarzu dzieta, jego nakładem za ten rok wydanych, w którym z ich strony owe datki wniesione zostały, - bezpłatnie; wszelako tylko tych dzieta, których wydrukowanie w tym samym roku zostało rozpoczęte i ukończone. Dzieta zatem, których ogłoszenie drukiem trwa przynajmniej dwa lata lub więcej, jak n. p. encyklopedye, słowniki, i t. p. rozciąglejsze publikacye, nie będą akcyonaryuszom bezpłatnie udzielane. Akcyonaryusze nie mają także prawa pobierania po se nie wniesionej dzieta z pomoca Towarzystwa wydawanych, ani też kalendarza wydawanego przez Towarzystwo.

Datki w mniejszej kwocie niż trzy xtr. wal. austr. rocznie, Towarzystwo wprawdzie przyjmuje, ale nie odwracają się za nie niczem, ani pożyczają ich dawców akcyonaryuszom.

Akcyonaryusze nie mają prawa wybierania głosu na Zgromadzeniu ogólnem.

Dyrekcya ma prawo osoby małoletnie, albo osoby nie posiadające szacunku publicznego, lub które go postradały, a do Towarzystwa chcą należeć, zamieścić *ex officio* w kategorii akcyonaryuszków, chociażby się zobowiązały do datków wymaganych w §. 7. od Członków czynnych.

§. 12.

Korespondenci.

Do pośredniczenia między Dyrekcją a całym ogólnem Członków i akcyonaryuszków Towarzystwa, będą postanowieni przez Dyrekcją w różnych miejscowościach korespondenci. Takowi zawsze wybierani być muszą z pomiędzy Członków czynnych lub akcyonaryuszków. Czynności korespondentów oznaczy szeregółtowo osobna, umyślnie dla nich utworzyć się mająca instrukcya.

Wynagrodzenie korespondentów.

Korespondentom przysługują prawo poboru 5% prowizji od kwot na korzyść Towarzystwa ściąganych.

Rozdział IV.

Zgromadzenie ogólne.

§. 13.

Zgromadzenie ogólne.

Zgromadzenie ogólne zbiera się raz w rok w miesiącach zimowych (Styczniu, Lutym lub Marcu) we Lwowie.

§. 14.

Czynności Zgromadzenia ogólnego.

Do zakresu Zgromadzenia ogólnego należą:
a. Wybór osób składających Dyrekcją, jakoteż

9.
ich następców. Wybór każdej kategorii odbywa się z osobna);

b. Wybór cenzorów i lustratorów;

c. Wybór Członków honorowych;

d. Wyслуkanie sprawozdania Dyrekcji;

e. Wyслуkanie sprawozdania cenzorów i lustratorów;

f. Kwalifikowanie karantów, podniesionych przez cenzorów przeciw zarządowi fundusów Towarzystwa, a to przez wydanie uchwał, od których nie ma apelacji; - w razie zaś, gdyby pod tym względem nie podniesiono żadnych karantów, przez udzielanie Dyrekcji tak zwanego absolutoryum;

g. Rozstrzyganie w sąsiadach, zachodzących pomiędzy Dyrekcją a Prezesem lub Wiceprezesem Towarzystwa;

h. Uchwalanie zmian lub uzupełnień w statutach Towarzystwa, tudzież w regulaminach, ordynacjach i instrukcjach, dotyczących trybu postępowania Dyrekcji i innych organów Towarzystwa;

i. Kaciąganie pożyczek na nieruchomości Towarzystwa, niemniej zamiana lub sprzedaż takich;

k. Dowalanie bądź stałego, bądź tymczasowego przelewania fundusów z jednej kategorii uposażenia Towarzystwa w drugą i t. p., rozumie się, o ile takimże odmiennemu użyciu owych fundusów nie stanie w danym razie na zawadzie orzeczenie odnośnego aktu fundacyjnego (§. 3.);

l. Użycie kapitału wzbieranego z oszczędności lub nadwyżek

funduszu zapasowego, rozumie się w razie, gdyby ów kapitał przewyższał zakresłona, na przykład do wysokości złr. 100.000. wal. austr. isciżnę tegoż funduszu.

§. 15.

Czas zebrań się Zgromadzenia ogólnego oznacza Dyrekcya i ogłasza takowy w piśmie publicznem polskim, wychodzącym we Lwowie, przynajmniej na miesiąc przed terminem zebrań.

§. 16.

Zgromadzeniu ogólnemu równie jak i Dyrekcji przewodniczą Prezes Towarzystwa. W razie nieobecności Prezesa przewodniczą obradom Zgromadzenia ogólnego oraz Dyrekcji Wiceprezes Towarzystwa, a w razie nieobecności ich obu ten Członek Dyrekcji, którego Dyrekcya z łona swojego na ten urząd większości głosów powoła.

§. 17.

Uchwały i wybory tak w Zgromadzeniu ogólnem, jak i w Dyrekcji zapadają absolutną większością głosów.

Uchwały wszelako dotyczące się zmian lub uzupełnień w statutach, regulaminach, ordynacjach, instrukcjach, albo rozwiązania się Towarzystwa mogą zapadać jeno większością przynajmniej dwu trzecich części obecnych na Zgromadzeniu ogólnem Członków czynnych Towarzystwa.

W razie równego rozdzielenia głosów przy powzięciu

Zwołanie
zgromadzenia
ogólnego.

Przewodnicze-
nie w Zgroma-
dzeniach ogól-
nych, i w Dyrek-
cji.

Uchwalanie
i wybieranie
większością
głosów.

uchwał, rozstrzyga głos przewodniczącego. W przypadku nie-
 równej ilości głosów przy wyborach stowarzyszo-
 wych, (o których mowa w §. 14.), odbyć się ponownie gło-
 sowanie pomiędzy tymi dwoma kandydatami, którzy
 w pierwszych wyborach stosunkowo najwięcej (do ab-
 solutnej większości zbliżonej) ilość głosów osiągnęli.

§. 18.

Wskazanie używa-
 nia następców na
 posiedzeniach
 Zgromadzenia
 ogólnego.

Osobniczo nieobecni na posiedzeniach Zgromadzenia
 ogólnego, nie mają prawa postanawiania sobie następo-
 ców.

Niewzięcie
 wotów na piś-
 mie nadesłanych
 z obywateli
 wyborców.

Wota na piśmie w razie gdyby je nadesłali. Osob-
 niczo nieobecni na Zgromadzeniu ogólnym w przedmis-
 cie odbywających się wyborów, nie będą miały żadnego
 waloru.

§. 19.

Stawianie
 wniosków na
 Zgromadzeniu
 ogólnym.

Ponieważ wszystkie przedmioty, które mają być roz-
 bierane na Zgromadzeniu ogólnym, powinny być w po-
 przedzie przysposobione przez Dyrekcyę, przeto te i
 wnioski, które mają być przedmiotem obrad Zgroma-
 dzenia ogólnego, powinny być wprzód utworzone na piś-
 mie w Dyrekcyi, a to przynajmniej na miesiąc przed
 zebraniem się Zgromadzenia ogólnego, i z poparciem
 ich przynajmniej przez dziesięciu Członków. Od tego
 przepisu ani Zgromadzenie ogólne ani Dyrekcyę w ża-
 dnym razie nie mogą odstąpić.

§. 20.

Wskazanie
 potrzebny do odbycia
 posiedzenia Zgro-
 madzenia ogólnego.

Do ważności uchwał Zgromadzenia ogólnego potrzebna

jest obecność przynajmniej trzydziestu Członków, nie licząc w ten poczet Prezesa i Wiceprezesa oraz Członków Dyrekcji.

Członkowie Dyrekcji nie mają prawa wotowania w Zgromadzeniu ogólnem.

§. 21.

Sprawdzenie protokołów Zgromadzenia ogólnego.

Protokoły Zgromadzenia ogólnego mają być czytane, sprawdzone i zatwierdzone na następnem najbliższem posiedzeniu Dyrekcji.

Rozdział V.

Ustrój wewnętrzny Towarzystwa.

§. 22.

Organa Towarzystwa.

Organami Towarzystwa są:

- a. Dyrekcya;
- b. Biuro czyli urzędnicy dodani Dyrekcji do pomocy;
- c. Cenxorowie;
- d. Lustratorowie.

§. 23.

Skład Dyrekcji.

Dyrekcya składa się z 7 Członków, prezes Zgromadzenie ogólne z pomiędzy Członków czynnych osobistych (zatem nie korporacyj §. 6.) płci męskiej, we Lwowie zamieszkałych, na trzy lata obranych.

W pomiędzy tych siedmiu przynajmniej trzech powinni być mężczyźni z powołania oddani zawodowi naukowemu lub literackiemu.

Następcy.

Oprócz siedmiu urzędujących Członków Dyrekcji

jest jeszcze pięciu zastępców, również przez Zgromadzenie ogólne na trzy lata obranych, pomiędzy którymi przynajmniej trzy osoby powinny być z powołania naukowemu albo literackiemu oddane.

W razie śmierci lub ubytku z jakiegokolwiek powodu z grona Dyrekcji którego z jej Członków, zostanie powołanym na jego następcę tenże zastępca, na którego państwo wybór pozostałych Członków Dyrekcji, osiągnięty większością głosów.

Głosowanie
na Dyrektorów
i zastępców.

Wybór Dyrekcji i zastępców na Zgromadzeniu ogólnem powinien być uskuteczony w taki sposób, że odbędzie się osobne głosowanie na sześciu miejscach z pomiędzy grona uczonego z powołania oraz literatów; osobne zaś głosowanie na sześciu miejscach z pomiędzy Członków czynnych Towarzystwa bez różnicy. Z pomiędzy więc tych ostatnich, czterej najwięcej głosów mający stają się dyrektorami, a pozostali dwaj zastępcami dyrektorów. Przeciwnie z pomiędzy uczonego z powołania i literatów trzech najwięcej głosów mający stają się dyrektorami, a trzej pozostali zastępcami dyrektorów.

Prezes i Wiceprezes bywają wybierani z pomiędzy siedmiu urzędniczych właściwie dyrektorów na trzy lata nieprzerwanego urzędowania, a to przez całe grono składające Dyrekcję, to jest przez siedmiu dyrektorów i pięciu zastępców, a zatem przez wszystkich dwunastu razem.

Kolejne
występowanie
Członków.

Corocznie występują tak z pomiędzy dyrektorów jak i z grona zastępców po dwóch Członków, którzy przez coroczny ponowny wybór, na Zgromadzeniu ogólnem odbyć się mający, tak w jednym jak w drugim gronie przez nowych Członków zastąpieni być muszą. Ponieważ Prezes i Wiceprezes występują dopiero z końcem całego tryzecia, ponieważ wreszcie grono zastępców składa się tylko z pięciu: przeto na każdy trzeci rok występuje tak z grona Dyrekcji, jak i z grona zastępców nie po dwóch Członków, lecz tylko po jednym: i również tylko tylko wybiera ich natenczas Zgromadzenie ogólne kuwoli uzupełnienia miejsc wakujących.

Występujący mogą być na nowo obrani.

W pierwszych dwóch latach urzędowania Dyrekcji rozstrzyga los (ciągnięty na posiedzeniu Dyrekcji), który dwaj z pomiędzy Członków jej najpierw obranych, oraz który dwaj z zastępców na rok bieżący mają wystąpić. Do upływu dwóch lat atoli utworzą się już same przez się kadencje (po dwóch Członków respective po jednym), które następnie corocznie kolejno po sobie będą występowały.

Dyrekcja zastępuje Zgromadzenie ogólne pod względem uzupełnienia swojego grona w razie kolejnego ustępowania kadencji.

W razie niemożności zwołania Zgromadzenia ogólnego, Dyrekcja przybiera sobie sama tylko nowych Członków, ile z wypadającej kolejno kadencji występuje. Inne atrybucje Zgromadzenia ogólnego atoli

pozostają tymczasowo w zawieszaniu dopóty, dopóki im-
kowane nie będzie mogło być zwolane.

§. 24.

Czynności
Dyrekcji.

Atrybucje Dyrekcji są:

- a. Przedstawianie Towarzystwa we wszystkich sprawach i stosunkach na zewnątrz;
- b. Przybieranie Członków czynnych nowych, deklarujących się o chęć przystąpienia do Towarzystwa. Czynność ta odbywa się bądź w drodze balotowania, bądź też przez aklamacyę. Do atrybucji Dyrekcji należy także przyznawanie (w razie potrzeby) Członków czynnych dawnych, do wypełniania przyjętych na siebie obowiązków, a następnie usuwanie Członków, którzy niepełnią takowych (§. 8); lub w ogóle z innych jakich przyczyn, nakoniec przenoszenie Członków *ex officio* z jednej kategorii w drugą (§. 11);
- c. Proponowanie Członków honorowych Zgromadzeniu ogólnemu;
- d. Wybór Prezesa i Wiceprezesa Towarzystwa a razem Dyrekcji;
- e. Zarządzanie co do wyznaczenia i ocenienia dzieł, które nakładem Towarzystwa ogłoszone być mają, oraz oznaczenie honoraryjów lub subwencji dla autorów, nakoniec wyznaczenie i przyznawanie nagród w duchu §. 3. lit. a.
- f. Ustanawianie stałych lub chwilowych sekcji, komitetów, delegacyj, komisyj i referentów specjalnych,

16.
badzi wyłączenie z grona Dyrekcji; badzi z przybraniem
innych osób, badzi, też, całkiem z pora łona Dyrekcji,
a to kwoli ratowania należących do zakresu To-
warzystwa przedmiotów naukowych i innych;

g. Mianowanie i uwalnianie urzędników i służby Towarzystwa, oraz ratowanie ich spraw dyscyplinarnych; następnie udzielanie onym urlopów i oznaczenie im płacy tudzież wysługi (emerytury) i wsparcia dla nich, niemniej dla wdów i sierót po nich;

h. Obmyślanie i ustalanie wewnętrznego porządku Towarzystwa i wydawanie w tym celu stosownych regulaminów, ordynacyj i instrukcyj, które wszakże Zgromadzeniu ogólnemu do zatwierdzenia przedłożone być powinny;

i. W razie powierzenia Towarzystwu jakowych bibliotek lub zbiorów do przechowania lub kawiadywania, albo na cele czytelnicy (z właściwemi funduszami); czuwanie nad ich zachowaniem i używaniem stosownie do woli tego, który je Towarzystwu powierzył, rozumić się z podciągnięciem dokonyjących je urzędników i służby (jeśliby przez założycieli z osobna postanowieni byli) pod przepisy Towarzystwa;

k. Ułożenie i uchwalenie poprzednie każdego rocznego budżetu, a następnie na zasadzie tegoż zarządzenie majątkiem Towarzystwa w ogóle, oraz czuwanie nad zgodnem z niniejszemi statutami, respective z odnosnemi aktami fundacyjnemi (§. 3.) wycieciem

- fundusów lub nieruchomości;
- l. Wykonywanie uchwał Zgromadzenia ogólnego;
- m. Postanawianie korespondentów w różnych miejscowościach, i utrzymywanie z nimi stałych stosunków.

§. 25.

Bezpłatnie
urządowanie
Członków
Dyrekcji.

Członkowie Dyrekcji, oraz Prezes i Wiceprezes Towarzystwa funkcyonują bezpłatnie.

W razie potrzeby jednak i możliwości może jednemu lub dwom z pomiędzy nich być przyznane bezpłatnie mieszkanie w domu Towarzystwa, jeżeli Dyrekcya uzycie nie takowego za stosowne uzna.

§. 26.

Posiedzenia
Dyrekcji.

Posiedzenia Dyrekcji odbywają się przynajmniej raz na miesiąc.

Komplet
potrzebny do
odbywania
posiedzeń
Dyrekcji.

Do powzięcia prawomocnych uchwał, potrzebna jest obecność na posiedzeniu przynajmniej trzech Członków razem z przewodniczącym.

§. 27.

Prezes, Wiceprezes, biuro Towarzystwa i sekretarz.

Uchwały Dyrekcji wykonywa Prezes Towarzystwa lub Wiceprezes wraz z przydanem mu do pomocy biorem, na którego czale stoi sekretarz Towarzystwa.

Skład i liczba urzędników tegoż bióra oznaczy regulamin Dyrekcji.

Każde pismo wychodzące z bióra Towarzystwa w skutek uchwały Zgromadzenia ogólnego lub Dyrekcji podpisuje Prezes (lub Wiceprezes) i sekretarz.

Protokoły
posiedzeń
Dyrekcji.

W każdym posiedzeniu Dyrekcji ma być spisany protokół, który powinien być na następnym posiedzeniu odczytany, i bądź przyjęty, bądź sprostowany lub uzupełniony.

Prowadzenie
protokołów
w ogólności.

Prowadzenie protokołów Zgromadzenia ogólnego i Dyrekcji jest obowiązkiem sekretarza Towarzystwa. Prowadzenie zaś protokołów obrad poszczególnych sekcji respective komitetów i t. p., jest rzeczą składających je osób, rozumie się o ile potrzebę takowego uznają.

§. 29.

Czynność
biurowa
sekretarza.

Wszystkie pisma lub druki nadchodzące do Towarzystwa odbiera i odpisocztowuje sekretarz, poczem je waciaga lub waciagać kawi do właściwej registrandy, a następnie przedkłada na posiedzeniu Dyrekcji.

Przechowywa-
nie aktów.

Na przechowanie aktów już zatwierdzonych powinna być obmyślona stosowna fascykulatura, którą odpowiednio do prawideł archiwalnych prowadzić należy.

§. 30.

Urzednicy
Towarzystwa.

Urzednicy Towarzystwa bądź stale, bądź tymczasowo funkcyonujący w biurze Dyrekcji, lub przyjęci ku pomocy którejkolwiek sekcji albo komitetu, wreszcie umieszczeni przy bibliotece, czytelni i zbiorach powierzonych do przechowania i xawiadywania Towarzystwa, mogą być wprawdzie Członkami Towarzystwa, lecz nie mogą być Członkami Dyrekcji.

Wolno ich jednak powoływać na Członków sekcji lub komitetów nawet wtedy, gdyby Członkami Towarzystwa nie byli. Wtedy przysługują im też jak w ogóle osobom w sekcjach lub komitetach zasiadającym, prawo przemawiania i głosowania w takich.

Rozdział VI. Kwazad majątkiem Towarzystwa.

§. 31.

Trzecią część wpływów osiągniętych z opłat od Członków czynnych (§. 7.) należy corocznie kapitalizować przez umieszczenie jej za bezpieczeństwem pupilarnem na hipotece dóbr ziemskich położonych w Galicyi lub Wielkiem Księstwie Krakowskiem, alboważ na hipotece nieruchomości w miastach stołecznych Lwowie i Krakowie położonych. Drugie dwie trzecie części funduszu osiągniętego z wpływających od Członków czynnych opłat, przysługują od funduszu już skapitalizowanego następnie dochody ze sprzedaży dzieł nakładem Towarzystwa wydawanych, a nakoniec wpływy pochodzące z datków w drobniejszej kwocie, jeżeli wynosi wymagana od akcyonariuszów najmniejsza coroczna opłata trzech zł. wal. austr. (§. 11.), będą wyte jako fundusz obrotowy na cele Towarzystwa, wyrażone w §. 2. lit. a. i b., tudzież na kosztach zarządu.

§. 32.

Skoro wybierany sposobem w §. 31. wyrażonym

Wpływy
funduszu.

Kapitalizacja
trzeciej
części przycho-
dów.

Fundusz
obrotowy.

Ostateczny koszt
kapitalizowania
trzeciej części
przychodów
Towarzystwa.

majątek Towarzystwa w kapitale dojdzie wysokości złr. 100.000. wal. austr., natędy ma ustać, dalsze jego kapitalizowanie, i od owej chwili wszystkie przychody Towarzystwa zostaną użyte na cel w §. 2. lit. a. i b. wyrażony, oraz na koszt zarządu, wszelako zawsze z zachowaniem przepisu zawartego w §. 14. lit. 1.

§. 33.

Umieszczenie
funduszy
bieżących
Towarzystwa
w banku.

Walory składające majątek Towarzystwa (przed ich skapitalizowaniem), tudzież pieniądze, wpływające na jego fundusze obrotowy powinny być oddawane na rachunek bieżący (conto corrente) do filii banku anglo-austryackiego lub do innego zakładu kredytowego we Lwowie za stosowną p. rzyną.

Pod własnym zaś tytułem Towarzystwa powinny pozostać tylko dokumenta poświadczające lokacyę kapitałów, oraz gotowizna do wysokości złr. sto (100) wal. austr., które w kasie podręcznej przechowywać należy.

§. 34.

Do każdego podniesienia jakiegokolwiek kwoty z banku, potrzebną jest asygnacya podpisana przez Prezesa lub Wiceprezesa Towarzystwa, tudzież przez Członka Dyrekcji, któremu dozór kasy poruczony jest, oraz przez sekretarza Towarzystwa.

§. 35.

Szkontrowanie
kasy podręcznej.

Prezes lub Wiceprezes, oraz Członek Dyrekcji, który ma dozór kasy, i sekretarz Towarzystwa powinni u-
skutecznie szkontro kasy podręcznej przynajmniej raz.

na kwartał, ma się rozumieć w terminach nieoznaczonych.
Dowód dokonanego skontra, spisany przez sekretarza a
podpisany przez wszystkich trzech skontrujących, ma być
produkcowany na następnem posiedzeniu Dyrekcji do jej
wiadomości i stosownej decyzji, a potem złożyć do aktów,
aż do zrobienia zeń wytyku przez komitet cenzurujący.

§. 36.

Wybór
komitetu
cenzurującego.

W zgromadzeniu ogólnem wybiera corocznie z pomiędzy Coton-
ków czynnych płci męskiej komitet cenzurujący, złożony z pię-
ciu osób we Lwowie zamieszkałych, biegłych w rachunkowości.

Czynność
cenzorów.

Cenzorowie nie powinni być ani Cotonkami Dyrekcji,
ani urzędnikami Towarzystwa. Ich obowiązkiem jest
zrewidować po upływie każdego roku księgi rachun-
kowe, sprawdzić bilans i zbadać jego podstawy, nastę-
pnie zaś złożyć wprost Zgromadzeniu ogólnemu (bez-
pośredniczenia Dyrekcji) dotycząc sprawozdanie, po-
czem Zgromadzenie ogólne uchwali, co potrzeba wy-
magać będzie (§. 14. lit. f.). Funkcja każdego komi-
tetu cenzurującego trwa od chwili jego wyboru na
Zgromadzeniu ogólnem, aż do zakończenia posiedzeń
następnego Zgromadzenia ogólnego, na któremu tenże
komitet zdaje sprawę.

W tej przyczynie wybór komitetu cenzurującego,
powinien zawsze nastąpić na rok przed wspomnio-
nem zdawaniem sprawy, to jest na poprzedniem
Zgromadzeniu ogólnem.

Sprawozdanie
cenzorów.

Sprawozdanie cenzorów ma nie tylko obejmować

osznajmienie o uskutecznionem przez nich zbadaniu i sprawdzeniu rachunków, lecz powinno oraz zawierać zestawienie statystyczne obrotu i wycia funduszon Towarzystwa, oparte na jego bilansie, a przytem powinno dawać dokładny obraz jego położenia finansowego.

§. 37.

Wybór
komitetu
lustracyjnego.

Zgromadzenie ogólne wybiera także z pomiędzy Członków czynnych płci męskiej komitet lustracyjny, złożony z sześciu osób, którzy ani Członkami Dyrekcji, ani urzędnikami Towarzystwa być nie powinni.

Tego komitetu obowiązkiem jest zlustrować przynajmniej raz w rok zapasy przedmiotów Towarzystwa, znajdujący się bądź w magazynie, bądź w księgarni jego, oraz bibliotekę i zbiory, będące bądź własnością Towarzystwa, bądź jemu do przechowania i zawiadywania powierzone; następnie przekonać się o sposobie prowadzenia katalogów, inwentarów i spisów bibliotecznych i muzealnych, wreszcie o porządku i ładzie we wszystkich galeriach służby przeprowadzonym, tudzież o trybie, jakim zostały zaktualizowane, na posiedzeniach Dyrekcji, niemniej uchwalone w biurze Towarzystwa sprawy. Sprostowania swoje komitet lustracyjny składa Zgromadzeniu ogólnemu bez pośrednictwa Dyrekcji, wytluszczać takowe we właściwym sprawozdaniu.

Skład komite-
tu lustracyjnego.

Do komitetu lustracyjnego powinni być dobierani

ludzie fachowi, obrani z rutyną księgarską, bibliote-
konią, trybem organizacyi muzeów i manipulacyą
biórową.

Perjod
urzędowania
komitetu
lustracyjnego.

Urzędowanie komitetu lustracyjnego trwa sześć lat,
pozem wybór ponowiony być powinien. Ciż sami lustra-
torowie mogą być napowrót obrani.

Rozdział VII. Rozstrzygnięcie sporów.

§ 38.

Ustanowienie
sądów polu-
bownych.

Wszelkie spory Członków Towarzystwa pomię-
dzy sobą albo pomiędzy pojedynczymi Członkami
a Towarzystwem, tudzież pomiędzy Towarzystwem
w ogóle a Dyrekcją, nakoniec pomiędzy Dyrekcją a
pojedynczymi Członkami, akcyonaryuszami, korespon-
dentami lub urzędnikami, o ile takowe Towarzystwa i
spraw jego dotyczą, lub też ze stosunku Towarzystwa
wynikają, mają być rozstrzygnięte przez sąd polubowny.

Skład
sądów
polubownych.

W tym celu strona porzywająca wskazuje stronie prze-
ciwnej obranego przez siebie arbitra, oraz xawiadomi
ją o przyjęciu przez niego wyboru na sędziego polubo-
wnego. Strona przeciwna zaś następnie doniesie porywa-
jącemu w przeciągu dni trzydziestu od dnia wskazania
pierwszego arbitra, kogo ona ze swojej strony obrata dru-
gim arbitrem, oraz doniesie: „ iż Xewże arbiter wybór
na sędziego polubownego przysłał.” Jesliby porwa-
ny xaniecwał tego uorynić, natenczas porzywający ma pra-
wo

zamiennowaniu także drugiego arbitra. Obaj sędziowie
pospołu obierają superarbitra; gdyby się zaś nie mogli
dzielić na jego wybór, natędy rozstrzygnie na ich prośbę
w tym przedmiocie Wydział krajowy galicyjski, a to
bierając superarbitrem jedną z dwu osób, przez arbitrow
proponowanych.

§ 39.

Sąd polubowny odbywa się w każdym razie we Lwo-
wie w biurze Towarzystwa.

§ 40.

Od wyroków sądu polubownego nie wolno stronom od-
woływać się do sądów wyższych, ani do sądów wyż-
szych. Nie wolno im też wytaczać pozwów o kasacya
zrekonowanego wyroku w drodze petycji o tak zwana
restitutio in integrum. Gdyby wszelako pomimo ni-
niejszego zastrzeżenia, którakolwiek ze stron zaniosta do
władzy sądowej rekurs, lub jakiegokolwiek innego
rodzaju podanie, żądające unieważnienia wyroku
sądu polubownego, takowy rekurs albo podanie ma
być uważane za nieważne i nieistniejące.

§ 41.

Podanie o wykonanie wyroku sądu polubownego ma-
leży wnieść do właściwej władzy sądowej.

Rozdział VIII.

Ustanowienia dodatkowe.

§ 42.

Godłem Towarzystwa, którego ono wzywa w winietach

Miejsce odby-
wania sądu
polubownego.

Zabronienie
odwoływania
się od wyroków
sądu polubo-
wnego.

Execucya
wyroku sądu
polubownego.

Godło
Towarzystwa.

książkowych, piśmiennictwa i języka polskiego jest
na księdze, a w sprawie: „Opieki piśmiennictwa i języka polskiego”
nictwa i języka polskiego.

§. 43.

Gdyby się kiedykolwiek Towarzystwo rozwiązało, wówczas cały jego majątek oraz biblioteka i zbiory, o usztybieniu byłyby wyłączną własnością Towarzystwa, przejdą na własność Państwu narodowemu imienia Ossolińskich we Lwowie.

§. 44.

Jeśliby rząd postanowił komisarza w celu dochowania Towarzystwa, natedy ów komisarz będzie mógł wglądać w sprawy Towarzystwa o tyle, o ile to będzie koniecznym do wykonania poleconego mu nadzoru. Komisarz rządowy będzie mógł także oprzeć się uchwałom, któreby zdaniem jego wykraczały przeciw statutom oraz ustawom obowiązującym, lub przeciw sprawie publicznej. W takim razie wykonanie uchwały pozostanie, w razie wątpliwości, dopóki wyisza władza nie rozstrzygnie.

Rozdział IX. Ustanowienie przechodnie.

§. 45.

Konsorcjum katolicki, zajmujących się utworzeniem Towarzystwa, Opieki piśmiennictwa i języka polskiego, wyznaczy z łona swojego komitet wstępujący, który będzie mógł zajmować się poczynieniem przygotowawczych kroków, do wprowadzenia w życie tegoż Towarzystwa.

Komitet w mowie będący, otrzymawszy od władzy

Porządkiem
majątku Towarzystwa na przy-
padek rozwią-
zania tegoż.

Skres wła-
dzy komisarza
rządowego.

Kroki przy-
gotowawcze do
wprowadzenia
w życie To-
warzystwa.

Komitet
wstępujący.

Krajowy... nie od soc oraz natwierdzenie wyprac
nych firm... pebcie statutow, wyda odezwę zapraszającą do p
stepowania do Towarzystwa, poczem rozesele w tym celu
znanych sobie osób statuta w mowie będącej, oraz plankiety
nośnych deklaracji do podpisywania.

Opisaniem
minimum
Cłonków
potrzebnych
do rozwiązania
Towarzystwa.

Przygotowa
nie Agroma
dzenie ogólne.

Przewodnicze
nie w Komitecie
urządzającym.

Przewodniczą
cy jest przedsta
wicielem komi
tetu urządz
ającego.

Przepracze
nie właściwych
czynności przez
Dyrekcję.

Jeśli podpisanym tym sposobem deklaracji zbierze
napowrót w Komitecie, do tyła, i na początek przynajmniej
tysiąca Cłonków czynnych i akcyonariuszów będzie zapewniona
Towarzystwu, natenczas komitet zaprosi z pomiędzy osób podpi
sujących owe deklaracje te, który się oświadczyły o chęć
przystąpienia do Towarzystwa w charakterze Cłonków
czynnych, na przygotowane Agromadzenie ogólne, a to ce
lem wyboru Dyrekcji.

Tak w Komitecie urządzającym jak i na wyzyspomini
nem Agromadzeniu ogólnem, przewodniczyć będzie obradom
ten Cłonek konsorcjum założycieli, któremu komitet te czyn
ność poruczy. Tenie będzie podpisywać wszystkie od
komitetu wychodzące odezwę i pisma, oraz przyjmować pis
ma od władz i od prywatnych, wystosowane do komitetu.

Po zakończeniu posiedzeń owego Agromadzenia
ogólnego, nowo obrana Dyrekcja ukonstytuuje się,
a objawszy kierunek spraw Towarzystwa, zajmie się
czynnościami należącymi do jej zakresu i wprowadzi
instytucję w życie.

INSTYTUT
BADAŃ LITERACKICH PAN
BIBLIOTEKA
00-330 Warszawa, ul. Nowy Świat 72
Tel. 26-68-63

R. 7673